

Dosarul nr. 2rac-1/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul central (jud. T. Avasiloiu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Budăi, I. Muruianu, L. Pruteanu)

DECIZIE

25 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Anatolie Țurcan
Victor Boico
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către Asociația obștească Asociația „Drepturi de Autor și Conexa” din Republica Moldova, reprezentată de către avocatul Gheorghe Macovei,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Instituția Privată „Centrul de Licențiere și Administrare a Drepturilor” împotriva Asociației obștești „Drepturi de Autor și Conexa”, intervenient accesoriu Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală cu privire la încasarea în beneficiul comun a sumelor colectate cu titlu de remunerație în perioada în care a fost suspendat acest drept,

împotriva deciziei din 10 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Asociația obștească Asociația „Drepturi de Autor și Conexa” din Republica Moldova și au fost menținute hotărârile din 19 iulie 2017 și hotărârea suplimentară din 19 iulie 2017 ale Judecătoriei Chișinău, sediul central,

constată:

La 18 mai 2015 Instituția Privată „Centrul de Licențiere și Administrare a Drepturilor” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Asociației obștești Asociația „Drepturi de Autor și Conexa” din RM, intervenient accesoriu Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală cu privire la încasarea în beneficiul comun a sumelor colectate cu titlu de remunerație în perioada în care a fost suspendat acest drept.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, conform Legii nr. 139 din 02 iulie 2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe, orice acțiune ce ține de utilizarea sub orice formă și în orice mod a obiectelor protejate de dreptul de autor și drepturile conexe urmează să fie legitimă și să nu încalce drepturile autorilor sau

ale altor titulari. Totodată, Legea enunțată prevede că, autorul sau alt titular al drepturilor patrimoniale exclusive de autor și conexe are dreptul la o remunerație echitabilă, cuantumul și modul de achitare a căreia se stabilesc în contractul de autor sau în contractele cu organizațiile de gestiune colectivă. Prin urmare, utilizatorii de opere sunt obligați să asigure respectarea drepturilor de autor și conexe și să achite remunerația pentru orice mod de valorificare organizațiilor de gestiune colectivă care activează legal, fiind avizate în mod corespunzător de către Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală.

A menționat că, pentru valorificarea drepturilor de autor și conexe în perioada 2014-2015, utilizatorii urmează să achite remunerația Asociației obștești „Oficiul Republican al Dreptului de Autor” și Asociației obștești Asociația Națională „Copyright” în baza licențelor eliberate de sine stătător sau prin intermediul Centrului de Licențiere și Administrare a Drepturilor, creat de către aceste două asociații fondatoare, pentru a facilita modul de colectare a remunerației într-o singură sursă.

A susținut că, atât Asociația Națională „Copyright”, cât și Oficiul Republican al Dreptului de Autor au fost avizate conform deciziei nr. 3/1566 din 20 septembrie 2013, publicate în Monitorul Oficial al RM nr. 216-220 din 04 octombrie 2013 și activează legal, fiind în drept să gestioneze drepturile de sine stătător sau în bază de acord, pentru titularii, drepturile cărora le-au fost încredințate în gestiune atât prin contract direct, cât și prin contracte de reprezentare, precum și pentru drepturile ce cad sub incidența licenței extinse și obligatorii.

A afirmat că, art. 48 alin. (11) și (12) din Legea enunțată prevede expres că, organizațiile de gestiune colectivă avizate, precum Asociația Națională „Copyright”, și Oficiul Republican al Dreptului de Autor pot elibera licențe extinse, care includ și drepturile titularilor care nu au calitatea de membru al respectivelor organizații și nici nu i le-au încredințat în vreun alt mod. Astfel, remunerația pentru anul 2014 trebuie să fie acumulată de către Oficiul Republican al Dreptului de Autor, conform pct. 2 din decizia nr. 3/1566 din 20 septembrie 2013, iar pentru anul 2015 - de către Asociația Națională „Copyright”, conform deciziei nr. 7/258 din 31 ianuarie 2015, publicate în Monitorul Oficial al RM nr. 29-32 din 06 februarie 2015.

A relevat că, în prezent AO Asociația „Drepturi de Autor și Conexe” din RM nu poate încasa plăți de la utilizatori, respectiv nu poate exercita atribuția de gestiune a drepturilor, activitatea de colectare fiind suspendată de către instanța de judecată. Toate sumele de bani care au intrat pe conturile respectivei asociații urmează a fi transferate pe conturile Centrului de Licențiere și Administrare a Drumurilor. Mai mult, de către Procuratura Botanică, mun. Chișinău a fost intentată o cauză penală în privința AO Asociația „Drepturi de Autor și Conexe” din RM, însă aceasta, contrar celor expuse, colectează remunerația.

A declarat că, în pofida faptului că, decizia de avizare a AGEPI în privința AO Asociația „Drepturi de Autor și Conexe” din RM a fost suspendată în partea dreptului de a colecta remunerație de autor, aceasta, ilegal și contrar încheierii din 20 noiembrie 2014 a Judecătoriai Rîșcani, mun. Chișinău, menținută prin decizia din 22 ianuarie 2015 a Curții de Apel Chișinău și contrar deciziei Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, îndeplinește atribuții de colectare a remunerației,

expediază facturi fiscale prin intermediul cărora colectează ilegal mijloace bănești, fapt ce poate fi confirmat prin facturile fiscale eliberate de către AO Asociația „Drepturi de Autor și Conexe” din RM în anul 2015, cât și ordinele de plată ale utilizatorilor efectuate în adresa acesteia, deși din luna decembrie a anului 2014 nu are dreptul să colecteze remunerația de autor.

A notat că, după emiterea încheierii din 20 noiembrie 2014 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău și publicarea în Monitorul Oficial al RM la 19 decembrie 2014 a deciziei AGEPI nr. 6/3030 din 15 decembrie 2014, AO Asociația „Drepturi de Autor și Conexe” din RM ilegal colectează remunerația, inclusiv ale membrilor Oficiului Republican al Dreptului de Autor, Asociației Naționale „Copyright” și ale titularilor de drepturi care cad sub incidența licenței extinse până în prezent. La moment doar Oficiul Republican al Dreptului de Autor și Asociația Națională „Copyright”, prin intermediul Centrului de Licențiere și Administrare a Drepturilor, urmează să colecteze remunerația de autor, iar toată remunerația colectată ilegal de către AO Asociația „Drepturi de Autor și Conexe” din RM urmează a fi transferată pe conturile Centrului.

A invocat că, printr-o cerere prealabilă a solicitat în mod respectuos AO Asociația „Drepturi de Autor și Conexe” din RM să transfere în contul bancar al Centrului toate sumele bănești colectate ilegal și care au intrat pe conturile sale bancare de la utilizatorii care au valorificat operele autorilor (interpretelor), alor titulari de drepturi în perioada de la suspendarea dreptului AO Asociația „Drepturi de Autor și Conexe” din RM de a colecta remunerația de autor pentru drepturile care au fost atribuite în gestiune Oficiului Republican al Dreptului de Autor și Asociației Naționale „Copyright” până în prezent, însă nu a primit nici un răspuns.

A mai invocat că, s-a adresat cu această solicitare din motiv că, foarte mulți utilizatori l-a informat despre faptul achitării remunerației respective în beneficiul AO Asociația „Drepturi de Autor și Conexe” din RM, în timp ce ultima nu era în drept să colecteze remunerația, iar unii utilizatori au prezentat facturile emise de aceasta în perioada în care nu era în drept să colecteze remunerația, ordinele de plată bancare respective, prin care au confirmat că, au achitat remunerația pentru perioada indicată în contul AO Asociația „Drepturi de Autor și Conexe” din RM, în perioada în care aceasta nu a avut dreptul respectiv în gestiune.

A specificat că, până la expedierea cererii prealabile, a somat AO Asociația „Drepturi de Autor și Conexe” din RM printr-o notificare despre faptul că, nu este în drept să colecteze remunerația și remunerația în cauză, potrivit reglementărilor, urmează a fi efectuată de către Oficiul Republican al Dreptului de Autor și Asociația Națională „Copyright” prin intermediul Centrului de Licențiere și Administrare a Drumurilor.

A solicitat încasarea tuturor sumelor care au intrat pe conturile bancare ale AO Asociația „Drepturi de Autor și Conexe” din RM cu titlu de remunerație de la data suspendării dreptului acesteia de a colecta remunerația pentru perioada în care nu are dreptul să colecteze remunerația în beneficiul IP „Centrul de Licențiere și Administrare a Drepturilor”.

Ulterior, IP „Centrul de Licențiere și Administrare a Drepturilor” a depus cerere de mărire a cuantumului pretențiilor și concretizare a acestora, solicitând

încasarea din contul AO Asociația „Drepturi de Autor și Conexe” din RM în beneficiul comun al IP „Centrul de Licențiere și Administrare a Drepturilor”, Asociației obștești „Oficiul Republican al Dreptului de Autor” și al Asociației obștești Asociația Națională „Copyright” a remunerației colectate ilegal de la data suspendării dreptului acestuia de a colecta remunerația (19 decembrie 2014) în sumă de 5931470,82 de lei (f. d. 1-5, vol. III).

Prin hotărârea din 19 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul central acțiunea a fost admisă, a fost încasată din contul AO Asociația „Drepturi de Autor și Conexe” din RM în beneficiul comun al IP „Centrul de Licențiere și Administrare a Drepturilor”, Asociației obștești „Oficiul Republican al Dreptului de Autor” și al Asociației obștești Asociația Națională „Copyright” remunerația colectată în perioada 2015 – 21 martie 2017 în sumă de 5931470,82 de lei și au fost încasate de la AO Asociația „Drepturi de Autor și Conexe” din RM în beneficiul IP „Centrul de Licențiere și Administrare a Drepturilor” cheltuielile de asistență juridică în sumă de 5000 de lei.

Prin hotărârea suplimentară din 19 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul central, a fost încasată de la AO Asociația „Drepturi de Autor și Conexe” din RM în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 50000 de lei.

Prin decizia din 22 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către Asociația obștească Asociația „Drepturi de Autor și Conexe” din RM și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Prin decizia din 21 noiembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de către Asociația obștească Asociația „Drepturi de Autor și Conexe” din RM, reprezentată de către avocatul Gheorghe Macovei, a fost casată decizia instanței de apel și a fost remisă cauza spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

Prin hotărârea suplimentară din 28 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul central, au fost încasate de la AO Asociația „Drepturi de Autor și Conexe” din RM în beneficiul AO Asociația Națională „Copyright” cheltuielile de asistență juridică în sumă de 6100 de lei.

La 18 septembrie 2019 AO Asociația Națională „Copyright”, reprezentată de către avocatul Alexandru Melnic, a depus o cerere, prin care a solicitat înlocuirea AO „Oficiul Republican al Dreptului de Autor” cu succesorul în drepturi procedurale AO Asociația Națională „Copyright”.

Prin încheierea protocolară din 19 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea depusă de către AO Asociația Națională „Copyright”, reprezentată de către avocatul Alexandru Melnic și a fost permisă înlocuirea AO „Oficiul Republican al Dreptului de Autor” cu succesorul în drepturi AO Asociația Națională „Copyright”.

Prin decizia din 10 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către AO Asociația „Drepturi de Autor și Conexe” din RM și au fost menținute hotărârea și hotărârea suplimentară ale primei instanțe.

La 11 ianuarie 2020 AO Asociația „Drepturi de Autor și Conexe” din RM, reprezentată de către avocatul Gheorghe Macovei, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei

instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, decizia instanței de apel este neîntemeiată, fiind emisă cu încălcarea normelor de drept material.

A menționat că, instanțele judecătorești eronat au interpretat prevederile legale, care se referă la gestiunea colectivă extinsă, or, acestea urmau a fi aplicate în strictă coroborare cu avizele eliberate de către Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, care au fost ignorate în totalitate la soluționarea cauzei.

A susținut că, instanța de judecată, bazându-se pe faptul că, Oficiul Republican al Dreptului de Autor și Asociația Națională „Copyright” au fost avizate pentru gestionarea drepturilor persoanelor care nu sunt membri la nici un OGC, a calificat eronat existența dreptului acestora de a încasa orice fel de remunerație, inclusiv de a solicita vreo încasarea a unei sume de la alte OGC-uri.

A afirmat că, din înscrisurile anexate la materialele cauzei se poate foarte ușor de constatat că, persoanele, pentru care Asociația „Drepturi de Autor și Conexe” din RM a colectat remunerație, sunt membri ai acestei asociații. Pe cale de consecință, sub nici o formă nu se pot aplica acestor raporturi prevederile legale, care reglementează licența extinsă.

A specificat că, rațiunea licenței extinse este cu totul alta – de a proteja autorii, care nu au încheiat contracte cu vreun OGC și, respectiv, nu sunt membri la nici o asociație de gestiune colectivă din Republica Moldova.

A declarat că, instanțele judecătorești nu au răspuns clar nici la o întrebare pertinentă și, anume: care este temeiul juridic în baza căruia un OGC poate cere plata remunerației colectate de un alt OGC pentru membrii săi?; care este izvorul obligației născute în privința AsDAC, având ca obiect remunerația colectivă pentru membrii săi către un alt OGC?; care este temeiul juridic pentru care AsDAC poate transmite remunerația colectată pentru membrii săi către un orice alt OGC?.

A notat că, instanța de judecată a calificat existența unui raport obligațional între două OGC-uri fără careva temei juridic și a aplicat prevederile art. 48 alin. (11) din Legea privind drepturile de autor și drepturile conexe în ceea ce privește ne-membrii pentru toate felurile de remunerații colective.

A relatat că, pe de o parte, într-adevăr dreptul de colectare al AsDAC a fost suspendat, dar însuși acest fapt nicidecum nu a născut nici obligația acestuia de a transfera remunerația colectivă inclusiv pe această perioadă către un alt OGC, iar pe de altă parte, nu a născut vreun drept al Oficiului Republican al Dreptului de Autor și al Asociației Naționale „Copyright” de a pretinde la toată remunerația colectată în această perioadă.

A mai relatat că, unica situație în care Oficiul Republican al Dreptului de Autor și Asociația Națională „Copyright” ar fi putut solicita remunerația colectată pe această perioadă este remunerația pentru persoanele ne-membre la nici un OGC colectată de AsDAC în temeiul licenței extinse. Art. 48 alin. (11) din Legea enunțată prevede categoriile de drepturi asupra cărora se aplică licența extinsă.

A invocat că, în speță, instanța de judecată a apreciat arbitrar probele și a încălcat dreptul de proprietate al autorilor și membrilor AsDAC.

A menționat că, instanța nu a stabilit dacă remunerațiile achitate sunt în general plătite pentru perioada 2015, 2016 și 2017. Or, este evident că, utilizatorii pot achita atât restanțe pe perioada anterioară, începând cu anul 2018, dar și avansuri pe perioade după suspendare.

A susținut că, instanța nu a stabilit ce sume din mijloacele date au fost încasate în perioada suspendării.

A afirmat că, instanța de judecată nu a stabilit care din sumele respective aparțin titularilor membri ai AsDAC și care membrilor altor OGC-uri sau, în general, persoanelor care nu sunt membri la nici un OGC, precum și nu a stabilit care din sumele respective sunt achitate pe licențe extinse sau obligatorii.

A remarcat că, instanța de apel a analizat comunicatele informative privind disponibilul în conturile bancare ale AsDAC, stabilind că, suma totală a plăților efectuate de utilizatori pentru remunerația drepturilor de autori este de 5931470,82 de lei (f. d. 7-55, vol. III). Altfel spus, instanța a continuat aceeași analiză superficială, care a făcut-o anterior la prima examinare a apelului.

A specificat că, instanța nu este interesată de sursa de proveniență a banilor și perioada de proveniență – simpla aflare a acestor pe conturi demonstrează afirmațiile intimaților.

A declarat că, toată suma de 5931470,82 de lei, de fapt, aparține autorilor și interpreților AsDAC și nu poate fi preluată de pe conturile AsDAC decât de titularii săi.

A mai declarat că, suspendarea activității AsDAC de colectare a remunerației nu a transformat membrii săi pe perioada dată în persoane, care nu sunt membri la nici un OGC și nu a dat dreptul la nici un OGC din țară să preia sumele date pentru a le utiliza în scopuri absolut neclare.

La 10 februarie 2020 AO Asociația „Drepturi de Autor și Conexe” din RM, reprezentată de către avocatul Gheorghe Macovei, a depus supliment la recurs, invocând că, prin răspunsul BC „Mobiasbancă-OTP Grup” SA nr. 48 din 17 ianuarie 2020, la interpelarea nr. 1-07/80 din 24 octombrie 2019 cu referire la extrasul bancar pe perioada 30 noiembrie 2015 - 08 iunie 2017, a fost comunicat că, la 30 decembrie 2015 pe contul AsDAC a fost o încasare în sumă de 5278424,90 de lei, proveniți din scadența contului de depozit nr. TD87817367100 și la 02 iunie 2017 a fost preluat ordinul incasso în sumă de 6042875,06 lei către executorul judecătoresc Valeriu Devderea, conform mai multor titluri executorii.

A menționat că, reieșind din acest răspuns, se constată că, prin actul prezentat prin executorul judecătoresc Victor Cațer (f. d. 8-55, vol. III), IP „Centrul de Licențiere și Administrare a Drepturilor” a făcut dovada acțiunii sale doar pentru perioada 30 noiembrie 2015 – 21 martie 2017 și numai pentru suma de 564302,99 de lei, or, suma de 88742,93 de lei constituia dobândă, iar suma de 5278424,90 de lei constituie suma restituită de bancă la contul AsDAC la expirarea termenului contractului de depozit nr. TD87817367100.

A susținut că, din fila dosarului nr. 13 (vol. III) rezultă că, suma de 5278424,90 de lei a intrat la contul AsDAC anume ca efect al scadenței (expirării) contractului de depozit, iar faptul că, această sumă a intrat pe contul AsDAC la acea dată, sub

nici o formă, nu înseamnă că, această sumă constituie remunerație de autor colectată în acea perioadă.

Prin referința depusă la 20 martie 2020 Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a lăsat recursul la discreția instanței.

Prin referința depusă la 27 iulie 2020 AO Asociația Națională „Copyright” a solicitat declararea recursului ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 30 septembrie 2020 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) CPC, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

La caz, se reține că, prin decizia din 21 noiembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de către Asociația obștească Asociația „Drepturi de Autor și Conexa” din RM, reprezentată de către avocatul Gheorghe Macovei, a fost casată decizia instanței de apel și a fost remisă cauza spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată (f. d. 66-74, vol. VI).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție relevă că, netrimiterea cauzei spre rejudecare a doua oară a fost concepută de legiuitor ca o dispoziție edictată în favoarea părților, urmărindu-se soluționarea într-un termen rezonabil a cauzelor, însă, în speță, aplicarea acestei dispoziții este în defavoarea recurentului, aplicarea ei producându-le daune mult mai mari decât trimiterea spre rejudecare. O altă soluție decât trimiterea spre rejudecare ar echivala cu o validare și protejare a unor încălcări grave ale legii săvârșite în instanța de apel și implicit la o atingere severă adusă drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, care ulterior a fost concretizată, Instituția Privată „Centrul de Licențiere și Administrare a Drepturilor” a solicitat încasarea din contul AO Asociația „Drepturi de Autor și Conexa” din RM în beneficiul comun al IP „Centrul de Licențiere și Administrare a Drepturilor”, Asociației obștești „Oficiul Republican al Dreptului de Autor” și al Asociației obștești Asociația Națională „Copyright” a remunerației colectate ilegal de la data

suspendării dreptului acestuia de a colecta remunerația (19 decembrie 2014) în sumă de 5931470,82 de lei (f. d. 1-5, vol. III).

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii, încasând din contul AO Asociația „Drepturi de Autor și Conexe” din RM în beneficiul comun al IP „Centrul de Licențiere și Administrare a Drepturilor”, Asociației obștești „Oficiul Republican al Dreptului de Autor” și al Asociației obștești Asociația Națională „Copyright” remunerația colectată în perioada 2015 – 21 martie 2017 în sumă de 5931470,82 de lei și în beneficiul IP „Centrul de Licențiere și Administrare a Drepturilor” cheltuielile de asistență juridică în sumă de 5000 de lei, precum și încasând de la AO Asociația „Drepturi de Autor și Conexe” din RM în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 50000 de lei.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de către AO „Drepturi de Autor și Conexe”, a ajuns la concluzia netemeiniciei acestuia, menținând hotărârea și hotărârea suplimentară ale primei instanțe, pe care le-a considerat întemeiate și legale.

În conformitate cu art. 130 alin. (1) și (2) CPC, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanță judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor.

În conformitate cu art. 239 CPC, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în norma enunțată, instanța de recurs constată că, contrar acestor prevederi, instanța de apel, judecând apelul, a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor cauzei, fără a examina sub toate aspectele legalitatea și temeinicia hotărârii supuse apelului, în raport cu regulile și legislația în vigoare.

După cum s-a menționat, prin decizia din 21 noiembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de către AO „Drepturi de Autor și Conexe”, reprezentată de către avocatul Gheorghe Macovei, a fost casată decizia din 22 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău și a fost trimisă cauza spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La caz, se reține că, din decizia enunțată rezultă că, instanța de recurs a restituit cauza spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată, deoarece instanța de apel, încasând toată remunerația în mărime de 5931470,82 de lei, nu a stabilit pe ce perioadă a fost încasată și cui aparține, în situația în care utilizatorii

care dispuneau de licențele AsDAC, după cum a afirmat recurenta, i-au achitat ultimei aproximativ 3000000 de lei.

Totodată, instanța de recurs a mai indicat că, din procesul-verbal al ședinței de judecată a instanței de apel din 15 martie 2018 reiese că, reprezentantul AsDAC a solicitat anexarea unor înscrisuri, care confirmă că, asociația nu a putut colecta în perioada suspendată suma solicitată în acțiune, înscrisuri care, în opinia recurente, sunt cruciale pentru examinarea justă a cauzei, iar instanța de apel a admis demersul și înscrisurile au fost anexate la materialele cauzei, însă nu s-a pronunțat asupra acestora în raport cu alegațiile recurente.

Ulterior, instanța de apel, rejudecând cauza, a omis în mod repetat să elucideze circumstanțele enunțate și foarte importante, limitându-se doar la enumerarea înscrisurilor anexate de către reprezentantul AsDAC la materialele dosarului, fără a le da apreciere cuvenită în raport cu alegațiile acestuia și fără a verifica originea și destinația sumelor intrate pe contul AsDAC.

La caz, se mai reține că, conform pct. 1 din decizia nr. 3/1599 din 20 septembrie 2013, Comisia de avizare a organizațiilor de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale de autor și/sau conexe a Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a avizat Asociația „Drepturi de Autor și Conexe”, Asociația Națională „Copyright”, Asociația „ReproMed” și Oficiul Republican al Dreptului de Autor să gestioneze toate drepturile, care le-au fost încredințate în gestiune, prin contractele încheiate cu titularii de drepturi și cele care cad sub incidența licenței obligatorii, de sine stătător sau în comun, în bază de acord.

Deci, Asociația „Drepturi de Autor și Conexe”, Asociația Națională „Copyright”, Asociația „ReproMed” și Oficiul Republican al Dreptului de Autor au fost avizate cert pentru gestionarea drepturilor membrilor proprii.

Conform pct. 2 din decizia enunțată, Comisia de avizare a organizațiilor de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale de autor și/sau conexe a Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a avizat conform listei organizațiile de gestiune colectivă să gestioneze în mod consecutiv drepturile ce cad sub incidența licenței extinse și obligatorii ale titularilor de drepturi, care nu sunt membri la nici o organizație de gestiune colectivă din Republica Moldova și care nici nu le-au încredințat gestiunea drepturilor sale în alt mod, după principiul rotației, începând cu anul 2013.

Prin scrisoarea din 27 mai 2015 adresată Ministerului Justiției, Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală i-a comunicat că, Asociația „Drepturi și Conexe” a fost avizată prin decizia AGEPI nr. 3/1566 din 20 septembrie 2013, potrivit căreia este în drept să gestioneze drepturile de sine stătător sau în bază de acord, pentru titularii, drepturile cărora i-au fost încredințate în gestiune, atât prin contract direct, cât și prin contracte de reprezentare. În prezent, dreptul de a colecta remunerația de la utilizatori poate fi exercitat de către Asociația Națională „Copyright” și Oficiul Republican al Dreptului de Autor, avizate în condiții similare și în aceleași limite ca și celelalte organizații, inclusiv AsDAC. În plus, pentru drepturile ce cad sub incidența licenței extinse și obligatorii ale titularilor de drepturi, care nu sunt membri la nici o organizație de gestiune colectivă din Republica Moldova și care nici nu le-au încredințat gestiunea drepturilor sale în alt mod,

conform pct. 2 din decizie, remunerația pentru anul 2014 trebuie să fie acumulată de către Oficiul Republican al Dreptului de Autor, iar pentru anul 2015 - de către Asociația Națională „Copyright” (f. d. 181, 182, vol. I).

În acest context, instanța de apel a omis să se pronunțe asupra existenței dreptului intimaților de a pretinde remunerația de autor în temeiul ambelor componente din decizia nr. 3/1599 din 20 septembrie 2013: 1) avizarea pentru gestionarea drepturilor membrilor proprii ai OGC-ului și 2) avizarea pentru gestionarea drepturilor persoanelor care nu sunt membri la nici o organizație de gestiune colectivă din Republica Moldova, cu condiția că, aceștia nu și-au retras drepturile din repertoriul organizației de gestiune colectivă respectivă.

La fel, instanța de apel a omis să diferențieze categoriile de titulari de drepturi, pentru care s-au efectuat plăți.

Totodată, instanța de apel nu a stabilit dacă remunerațiile au fost achitate pentru anii 2015, 2016, 2017 sau sunt restante pe perioade anterioare, precum și nu a stabilit ce sume din mijloacele date au fost încasate în perioada suspendării.

Or, plățile intrate pe conturile OGC-urilor, inclusiv AsDAC au un destinatar concret, iar în urma analizei rapoartelor este posibilă identificarea categoriilor de autori și sumele concrete.

Astfel spus, instanța de apel a continuat aceeași analiză superficială, care a făcut-o anterior la prima examinare a apelului, fără a stabili circumstanțele importante ale cauzei.

Ca urmare, în sensul art. 6 §1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, instanța de recurs ține să menționeze că, instanțele de judecată trebuie să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse examinării.

De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

În speță, prezintă relevanță și faptul că, folosirea criteriilor pentru determinarea corectă a naturii juridice a litigiului dat, reieșind din specificul acestuia, presupune prin sine lămurirea completă și pe bază de dovezi certe a situației de fapt, care, este diferită de la caz la caz.

Pe cale de consecință, erorile comise de instanța de apel nu pot fi corectate de instanța de recurs, motiv pentru care în speță se impune rejudecarea cauzei.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, erorile judiciare enunțate nu pot fi corectate de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și de a trimite cauza spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza, să emită o decizia legală și întemeiată, respectând dreptul părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Asociația obștească Asociația „Drepturi de Autor și Conexa” din Republica Moldova, reprezentată de către avocatul Gheorghe Macovei.

Se casează integral decizia din 10 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Instituția Privată „Centrul de Licențiere și Administrare a Drepturilor” împotriva Asociației obștești „Drepturi de Autor și Conexa”, intervenient accesoriu Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală cu privire la încasarea în beneficiul comun a sumelor colectate cu titlu de remunerație în perioada în care a fost suspendat acest drept, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Anatolie Țurcan

Victor Boico

Mariana Pitic